

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
BRNO

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1989

BRNO 1993

KONZERVAČNÍ A VÝKOPOVÉ PRÁCE NA HRADE ŠOSTÝNĚ U KOPŘIVNICE (okr. Nový Jičín)

Pavel K o u ř i l , AÚ ČSAV Brno

V roce 1989 proběhla již třetí sezóna konzervačních prací na hradě Šostýně (cf. Janák - Grepl 1987; Janák et al. 1989; Tichánek 1989). V jejich rámci bylo nutné vykonat i určité práce výkopové, které se tentokrát soustředily do prostoru nejvyššího - tzv. druhého pahorku a na zeď, spojující jej v délce cca 13 m se dnem příkopu. Příkop odděluje tento pahorek od tzv. pahorku prvního, kde je situována palácová stavba.

Lícovaná zeď o šířce 1,5 m vystavěná z lomového kamene na maltu a nedodržívací řádkovací techniku stála přímo na skalnatém podloží bez použití základového soklu či základové spáry. Její současná výška činí téměř 2,5 m. Při jejím odkryvu bylo získáno poměrně značné množství keramických artefaktů charakteristických pro 15. stol., z vnější strany dva železné hroty s tulejkou stěly kuše, z vnitřní pak několik set hřebíků s T hlavicí.

Na nejvyšším a nejexponovanějším místě celého hradního komplexu byly obnaženy neúplné základové partie patrně válcovité věže - bergfritu a v nich v druhotné poloze uložené a částečně poškozený gotický portál s kusy zdiva, pocházející jistě z vyšších pater stavby. Žádný archeologický materiál nebyl v těchto místech nalezen, veškeré zjištěné zdivo bylo vyspárováno, zpevněno a zaměřeno.

L i t e r a t u r a :

Janák, V. - Grepl, E. v tisku: První etapa záchranných prací na hradě Šostýně u Kopřivnice (okr. Nový Jičín), PV 1987,

Janák, V. - Zezulčík, J. - Grepl, E. - Kostelník L. - Tichánek, J. 1989: Současný stav výzkumu hradu Šostýna, VSONJ 43, 1-10.

Tichánek, J. 1989: Šostýn, Kopřivnice.

K o n s e r v i e r u n g s - u n d G r a b u n g s a r b e i t e n a u f d e r B u r g Š o s t ý n b e i K o p ř i v n i c e (B e z . N o v ý J i č í n) . A u f d e r B u r g w u r d e d e r T e i l e i n e r U m f r i e d u n g s m a u e r , w e r e n g e g e n w ä r t i g e H ö h e c a . 2 , 5 m b e t r ä g t , i n e i n e r L ä n g e v o n 1 3 m u n d e i n e r B r e i t e v o n 1 , 5 m a b g e d e c k t . D a s g e g l ä t t e t e a u f M ö r t e l g e b a u t e G e m ä u e r h ä l t d i e R e i h e n t e c h n i k n i c h t e i n , s t e h t d i r e k t a u f d e m f e l s i g e n L i e g e n d e n o h n e B e n ü t z u n g e i n e s S o c k e l s o d e r e i n e r F u n d a m e n t f u g e . D i e b e i d e r A b d e c k u n g g e w o n n e n e n k e r a m i s c h e n A r t e f a k t e f a l l e n i n d a s 1 5 . J a h r h u n d e r t . A u f d e r h ö c h s t e n u n d m e i s t e x p o n i e r t e n S t e l l e d e s g e s a m t e n B u r g k o m p l e x e s w u r d e n u n k o m p l e t t e F u n d a m e n t p a r t i e n e i n e s v e r m u t l i c h z y l i n d e r f ö r m i g e n T u r m e s - B e r g f r i e d e s b l o ß g e l e g t u n d i n d i e s e n i n s e k u n d ä r e r L a g e e i n t e i l w e i s e b e s c h ä d i g t e s g o t i s c h e s P o r t a l m i t G e m ä u e r s t ü c k e n , g e w i ß a u s d e n h ö h e r e n E t a g e n d a s B a u e s s t a m m e n d .

NOVÉ VÝSLEDKY POKRAČUJÍCÍHO VÝZKUMU HRADU LUKOVA (okr. Zlín)

Jiří K o h o u t e k , AÚ ČSAV Brno

V letech 1988 a 1989 pokračovaly výzkumné práce v areálu středověkého hradu Lukova na katastru stejnojmenné obce okresu Zlín. Výsledky předchozího průzkumu

již byly publikovány (Kohoutek 1985, 309-321) a ukázalo se, že nové poznatky v mnohém upřesňují, resp. doplňují dosavadní znalosti o této významné lokalitě.

Pozornost se soustředila do prostoru jihozápadní části vlastního hradního jádra (tzv. horní hrad), kde se podařilo již předchozím výzkumem zachytit reliktů další pozdně románské stavby. Nově objevená stavba má téměř pravidelný čtvercový půdorys o délce strany 4 m, má plné jádro a lícována je pravidelně opracovanými kvádry (rozměry 65 x 25 cm) naprosto shodných parametrů jako u okrouhlé věžice, známé z předchozího výzkumu. Podobně jako tato věžice má i nový objekt rozšířený sokl, který je dochován na západní, jižní a východní straně. V hloubce 250 cm pod úrovní současného terénu lícování z opracovaných kvádrů skončilo a základ stavby je již pouze z lomového zdiva. Do základu byl ze západní strany prorazen tunel, který zhruba po dvou metrech končil. Jeho vysvětlení je zatím nejasné, ze zjištěné archeologické situace vyplývá, že jeho vznik lze datovat ještě do doby před konečným zánikem hradu. Stejně problematické je také určení nově objevené stavby, neboť její pokračování severním směrem bylo odstraněno při výstavbě gotického západního paláce.

Zajímavé výsledky přinesl také pokračující průzkum v prostoru jižního parkánu. Bylo zde odkryto nároží další pozdně románské stavby, která vykazuje obdobné slohové znaky jako předchozí objekty (sešikmený sokl, lícování z pravidelných kvádrů). Není vyloučeno, že se v tomto případě jedná o ukončení čelní hradby původního hradu, v níž je vevázána okrouhlá britová věžice. Rozřešení tohoto problému však přinese teprve další výzkum.

Pokračovalo také odkrývání raně gotické průjezdní brány, kde se již při předchozím výzkumu narazilo na výraznou destrukční vrstvu z poboření hradu v roce 1643. Z této vrstvy pochází soubor renesančních kachlů, který byl v minulém roce rozšířen o tři další, zcela zachované exempláře. Jedná se o dva komorové reliéfní kachle a jeden kachel římsový s cimbuřím. V hloubce 180-200 cm od úrovně současného povrchu terénu se v těchto místech podařilo zachytit další požárovou vrstvu, kterou lze na základě získaného archeologického materiálu zařadit do období 2. poloviny 15. století. V průběhu výzkumu bylo také objeveno několik architektonických zlomků ze 13. a 14. století (klenební žebra, klenební svorník, apod.).

N e u e E r g e b n i s s e d e r G r a b u n g s f o r t s e t z u n g a u f d e r B u r g L u k o v (B e z . Z l í n) . I m J a h r e 1 9 8 9 v e r l i e f d i e d r i t t e F o r s c h u n g s s a i s o n d e s B u r g k e r n e s a u f d e r m i t t e l a l t e r l i c h e n B u r g L u k o v . I m V e r l a u f e d e r G r a b u n g w u r d e n w e i t e r e B a u t e n d e r u r s p r ü n g l i c h e n s p ä t r o m a n i s c h e n B u r g a b g e d e c k t , d i e m a n i n d i e Z e i t v o r d e r M i t t e d e s 1 3 . J h . d a t i e r e n k a n n . E s h a n d e l t s i c h u m d e n T o r s o e i n e s p r i s m a t o i d i s c h e n B a u e s u n d w e i t e r d a n n u m d e n T e i l d e r S t i r n w a l l m a u e r d e r u r s p r ü n g l i c h e n B u r g .

VÝZKUM ZANIKLÉ STŘEDOVĚKÉ TVRZE V TEČOVICÍCH (okr. Zlín)

Jiří Kohoutek, AÚ ČSAV Brno

V květnu a počátkem června proběhl výzkum menšího rozsahu na zbytku tvrzíště v Tečovicích v poloze "Hradištěk". Lokalita byla částečně poškozena již v šedesátých letech, další ohrožení její existence lze datovat do roku 1983. ale po provedení menšího zjišťovacího průzkumu bylo tehdy od zamýšlené výstavby objektů

PREHLED VÝZKUMŮ 1989

BRNO 1993

- Vydává: Archeologický ústav AV ČR, Brno, Koliště 17/19
- Odpovědný redaktor: Dr. J. Tejral
- Redaktoři: Dr. Z. Himmelová, Dr. J. Stuchliková
- Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá
- Kresby: A. Krechlerová
- Titulní list: nákončí v anglokarolinském stylu z Brna-Líšně, měř. 2 : 1
- Tisk: Tiskárna Gloria, Rosice u Brna
- Evidenční číslo: ÚVTEI - 73332
- Náklad: 450 ks — neprodejné
- Vydáno jako rukopis